

Sygn. akt III Ca 577/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2013r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący - Sędzia: SO Jacek Małodobry

Sędzia SO Katarzyna Kwilosz – Babiś (sprawozdawca)

Sędzia SR del. Katarzyna Romańczyk

Protokolant: sekr. sąd. Anna Burnagiel

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2013r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa W. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w N.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Sączu

z dnia 26 kwietnia 2013 r., sygn. akt I C 308/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 300 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt III Ca 577/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26.04.2012 r. Sąd Rejonowy w Nowym Sączu oddalił powództwo W. P. skierowane przeciwko (...) Oddział w N. o zapłatę kwotę 38 870 zł tytułem odszkodowania za brak wypłaty emerytury oraz nieustalenie jej wysokości, (pkt I sentencji), zasądził od powoda W. P. na rzecz strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w N. kwotę 2.400,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II sentencji).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy podał, iż powód w dniu 5.08.2012 r. ukończył 65 lat. W dniu 4.03.2011 r. złożył do ZUS pismo, w którym powiadomił, iż z dniem 5.08.2011 r. zaprzestaje działalności gospodarczej. Przy zapłacie ostatniej składki powód wypełnił druk (...) celem wyrejestrowania działalności gospodarczej. Od czerwca 2011 r. powód przysyłał do ZUS dokumenty dotyczące poświadczenia okresów zatrudnienia. Pismem z dnia 8.06.2011 r. powód był informowany przez urzędników ZUS o konieczności złożenia formalnego wniosku o przyznanie emerytury. Do dnia wyrokowania powód takiego wniosku nie złożył. Spór w niniejszej sprawie dotyczył wyłącznie

skutków prawnych przedstawionego stanu faktycznego. Powód nie przeczył temu, że nie złożył formalnego wniosku o przyznanie świadczenia emerytalnego, twierdził natomiast że żadnego takiego wniosku składać nie będzie, gdyż jest to dla niego upokarzające.

Sąd Rejonowy powołał się na art. 116 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.10.2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i wskazał, iż powód nie wywodził, by przed osiągnięciem wieku emerytalnego pobierał inne świadczenie ZUS w szczególności zasiłek przedemerytalny bądź rentę z tytułu niezdolności do pracy. Nie udowodnił zatem istnienia jakichkolwiek przesłanek do ustalenia przez ZUS prawa do emerytury z urzędu wynikających z art. 116 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd Rejonowy powołał się na wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach, sygn. akt III AUa 1248/02 z dnia 10.09.2003 r. w którym wyrażono pogląd, że obowiązujące przepisy nie zobowiązują organu rentowego do zawiadamiania osób ubezpieczonych, że mogą wystąpić z wnioskiem o emeryturę. Niemniej jednak Sąd Rejonowy wskazał, iż powód już w czerwcu 2011r. został poinformowany o konieczności złożenia formalnego wniosku o ustalenie prawa do emerytury. Bezsponnie takiego wniosku nie złożył.

Dalej powołał się Sąd Rejonowy na art. 417 § 1 k.c. i podał, iż niewątpliwie ZUS - owi, zgodnie z art. 66 ustawy o Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie prowadzonej działalności przysługują środki prawne właściwe organom administracji państwowej. Zakres działania Zakładu określony w art. 68 ustawy jako realizacja przepisów o ubezpieczeniach społecznych jest wykonywaniem przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych władzy publicznej. Powód nie wykazał aby działanie ZUS- u było niezgodne z prawem. Powód mając świadomość, iż aby wszcząć postępowanie w sprawie ustalenia prawa do emerytury winien złożyć wniosek, takiego wniosku nie złożył. ZUS o takim wymogu poinformował powoda mimo, że nie miał takiego ustawowego obowiązku.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją przez powoda, który zarzucił, iż według niego każdy rodzaj zgłoszenia należy potraktować jako wniosek o przyznanie świadczenia emerytalnego. Zaprzeczył przy tym, aby otrzymał pismo ZUS – u z dnia 8.06.2011 r. informujące o konieczności złożenia wniosku o emeryturę. Dodał, iż ZUS prowadzi postępowanie w sprawie niewypłacenia świadczenia emerytalnego a zatem w jakim celu domaga się przedmiotowego wniosku. Powołał się przy tym na pismo z dnia 20.04.2012 r. zalegające na k.104 akt niniejszej sprawy.

W pismach precyzujących żądania apelacji powód ograniczył zaskarżenie do kwoty odszkodowania za jeden miesiąc pozostawania bez emerytury tj. do kwoty 5000 zł (por. pisma k. 275, 276, 279, 303 akt).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela tylko niektóre ustalenia faktyczne oraz wnioski prawne wyrażone przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Pomimo tego zaskarżony wyrok odpowiada prawu i brak postaw do jego zmiany.

Tytułem wstępu wskazać należy, iż Sąd Rejonowy błędnie podał, iż w dniu 5.08.2012 r. powód W. P. osiągnął wiek emerytalny. Właściwą datą osiągnięcia wieku emerytalnego przez powoda jest 5.08.2011 r.

Po wtóre brak było podstaw do poczynienia ustalenia faktycznego, iż pismem z dnia 8.06.2011 r. powód był informowany przez urzędników ZUS o konieczności złożenia formalnego wniosku o przyznanie emerytury. Treść przedmiotowego pisma zalegającego na k.59 akt niniejszej sprawy nie pozwala na tej treści ustalenie, gdyż strona pozwana wyjaśniła w nim jedynie, że nawiązując do przesłanych przez powoda oświadczeń i zeznań świadków na potwierdzenie pracy stwierdzić należy, iż będą one rozpatrywane w momencie rozpatrywania wniosku powoda o emeryturę. Sformułowanie „w momencie rozpatrywania wniosku powoda o emeryturę” nie jest równoznaczne z informacją, że postępowanie w przedmiocie przyznania świadczenia emerytalnego będzie wszczęte dopiero po złożeniu przez powoda wniosku o emeryturę zgodnie z obowiązującymi przepisami. Poza tym, że w przedmiotowym piśmie brak jest w/w pouczenia to również brak jest dowodu doręczenia przedmiotowego pisma powodowi.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż niezasadny jest zarzut powoda, iż każdy rodzaj zgłoszenia należy potraktować jako wniosek o przyznanie świadczenia emerytalnego. Kwestię tę regulują bowiem przepisy prawne a to wskazany przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu do zaskarżonego wyroku art. 116 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.10.2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe, z których to przepisów wynika, że postępowanie zostanie zainicjowane dopiero wówczas gdy zostanie złożony stosowny wniosek na piśmie lub ustnie do protokołu w organie rentowym, chyba, że przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewidują wszczęcie postępowania z urzędu.

Podziela Sąd Okręgowy ocenę materiału dowodowego poczynionego przez Sąd Rejonowy w tym przedmiocie gdyż istotnie powód nie udowodnił zaistnienia przesłanek do ustalenia prawa do emerytury z urzędu, które wyartykułowane są w w/w przepisie 116 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Apelujący nie kwestionuje też tej oceny w złożonej apelacji.

Pisma powoda zalegające w aktach (kserokopia pisma z dnia 5.09.2011 r. – k.6, pisma z dnia 5.05.2011 r. – k.7, pisma z dnia 3.08.2011 r. – k.16) nie spełniają natomiast wymogów wskazanych w § 4 w zw. z § 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.10.2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z dnia 8.11.2011 r., nr 237, poz. 1412). Wniosek, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 1, powinien zawierać: 1) imię i nazwisko zainteresowanego; 2) datę urodzenia zainteresowanego; 3) numer PESEL zainteresowanego, a jeżeli nie nadano tego numeru - serię i numer dowodu osobistego lub paszportu; 4) adres miejsca zamieszkania i adres do korespondencji zainteresowanego; 5) ostatni adres miejsca zamieszkania zainteresowanego w Polsce - w przypadku osoby zamieszkałej za granicą, jeżeli zamieszkiwała uprzednio w Polsce; 6) adres miejsca pobytu lub ostatniego miejsca zamieszkania zainteresowanego - w przypadku osoby nieposiadającej adresu miejsca zamieszkania; 7) wskazanie rodzaju świadczenia, o które ubiega się zainteresowany; 8) wskazanie sposobu wypłaty świadczenia wraz z podaniem odpowiednich danych niezbędnych do jego wypłaty; 9) podpis zainteresowanego, pełnomocnika albo osoby upoważnionej przez zainteresowanego, o której mowa w § 7. Do wniosku należy dołączyć dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do emerytury oraz jej wysokości. Wniosek o emeryturę w istocie jest więc urzędowym formularzem, który bądź to wypełnia sam zainteresowany bądź to wypełnia go urzędnik ZUS – u, na podstawie wyjaśnień zainteresowanego, w sytuacji gdy wniosek o emeryturę jest składany ustnie do protokołu.

Odnosząc się do zarzutu, iż ZUS prowadzi postępowanie w sprawie niewypłacenia świadczenia emerytalnego, a zatem pojawia się pytanie w jakim celu domaga się przedmiotowego wniosku to wskazać należy, iż niniejsze postępowanie o zapłatę zostało zainicjowane pismem powoda z dnia 10.01.2012 r., skierowanym pierwotnie do Wydziału IV pracy i Ubezpieczeń Społecznych SR w Nowym Sączu a następnie tj. w dniu 2 lutego 2012r. przekazany według właściwości Sądowi Rejonowemu w Nowym Sączu, Wydziałowi Cywilnemu. Już więc w lutym 2012r. strona pozwana знаła roszczenia powoda i jego stanowisko w kwestii emerytury. Pismo ZUS - u, na które powód powołuje się w apelacji pochodzi z daty późniejszej tj. z dnia 20.04.2012r. a więc stanowi kontynuację obranej przez stronę pozwaną postawy procesowej mającej związek z już wszczętym postępowaniem o odszkodowanie.

Nie podziela Sąd Okręgowy wniosku prawnego Sądu Rejonowego, iż w niniejszej sprawie podstawą prawną roszczenia powoda jest art. 417 k.c. Jest to przepis ogólny, który nie ma zastosowania w razie zaistnienia sytuacji opisanych w kolejnym przepisie tj. art. 417¹ k.c. Zgodnie z art. 417¹ § 3 k.c. jeżeli szkoda została wyrządzona przez niewydanie orzeczenia lub decyzji, gdy obowiązek ich wydania przewiduje przepis prawa, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu niezgodności z prawem niewydania orzeczenia lub decyzji, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Apelujący w istocie domagał się wypłaty odszkodowania z uwagi na uszczerbek jakiego miał doznać, wskutek niewydania w sierpniu 2011r. (tj. bezpośrednio po osiągnięciu przez powoda wieku emerytalnego) decyzji przez organ emerytalny o przyznaniu mu emerytury, a skoro tak to podstawą jego roszczenia winien być powołany wyżej art. 417¹ § 3 k.c. Apelujący ani przed Sądem I instancji ani w apelacji nie wykazał, aby stwierdzono we właściwym postępowaniu niezgodność z prawem niewydania przez stronę pozwaną przedmiotowej decyzji a jest to konieczna przesłanka do ewentualnego zasądzenia odszkodowania.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c. w zw. § 6 pkt 3 w zw. z § 12 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1349). Wynagrodzenie pełnomocnika strony pozwanej ustalono w wysokości stawki minimalnej ustalonej od podanej w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia.